

ОВООТЫН ЧУЛУУН НҮҮРСНИЙ ОРД БОЛОН
НҮҮРС БАЯЖУУЛАХ ҮЙЛДВЭРИЙН ТӨСЛҮҮДИЙН
БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ
2025

Байгальд ээлтэй

Орон нутагт өгөөжтэй

**ХУРГАТАЙ
ХАЙРХАН**

БАТЛАВ:

БОУАӨЯ-НЫ ХҮРЭЭЛЭН БУЙ ОРЧНЫ БОДЛОГЫН ХЭРЭГЖИЛТИЙН ГАЗРЫН ДАРГА:
..... (Г.ЭНХМӨНХ)

ЗӨВШӨӨРЧ, ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ ҮҮРЭГ ХҮЛЭЭСЭН:

ХУРГАТАЙ ХАЙРХАН ХХК-ИЙН ГҮЙЦЭТГЭХ ЗАХИРАЛ:

..... (Д.АЧИТ-ЭРДЭНЭ)

**ХӨВСГӨЛ АЙМГИЙН ЦЭЦЭРЛЭГ СУМЫН НУТАГТ БАЙРЛАХ ОВООТЫН ЧУЛУУН
НҮҮРСНИЙ ОРДЫГ ИЛ АРГААР АШИГЛАХ ТӨСӨЛ БОЛОН НҮҮРС БАЯЖУУЛАХ
ҮЙЛДВЭР ЗЭРЭГ ТӨСЛҮҮДИЙН 2025 ОНД ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ
МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ**

/АШИГТ МАЛТМАЛЫН ТУСГАЙ ЗӨВШӨӨРЛИЙН ДУГААР MV-017098/
/АЖ АХУЙН НЭГЖИЙН РЕГИСТРИЙН ДУГААР 5104424/

ХЯНАСАН:

БОУАӨЯ-НЫ ХБОБХГ-ЫН АХЛАХ ШИНЖЭЭЧ:

..... /Ц.ЖАРГАЛНЭМЭХ /

БОЛОВСРУУЛСАН:

ХУРГАТАЙ ХАЙРХАН ХХК-ИЙН ТОГТВОРТОЙ ХӨГЖЛИЙН ХЭЛТСИЙН ДАРГА:

..... /Ц.БАТХҮҮ/

2025 он

АГУУЛГА

1	Төслийн товч танилцуулга	2
1.1	Төслийн ерөнхий төлөвлөгөө	2
1.2	Төслийн 2025 оны төлөвлөгөө, хамрах хүрээ	3
1.3	Төслийн талбай	3
2	Төслийн талбайн байгаль орчин, нийгэм эдийн засгийн төлөв байдлын хураангуй	4
2.1	Байгаль орчин	4
2.1.1	Уур амьсгал	4
2.1.2	Агаар орчин	4
2.1.3	Усан орчин	4
2.1.4	Газрын гадарга, хөрсөн бүрхэвч	5
2.1.5	Ургамлан нөмрөг	5
2.1.6	Амьтны аймаг	5
2.2	Нийгэм, эдийн засаг	5
2.2.1	Хөдөө аж ахуй	5
2.2.2	Уул уурхай	6
2.2.3	Бусад	6
3	Гол ба болзошгүй сөрөг нөлөөллийн товч тодорхойлолт	7
3.1	Агаарт үзүүлж болзошгүй нөлөөлөл	7
3.2	Усанд үзүүлж болзошгүй сөрөг нөлөөлөл	7
3.3	Ургамал, амьтанд үзүүлж болзошгүй сөрөг нөлөөлөл	7
3.4	Хөрс, газрын хэвлийд үзүүлж болзошгүй сөрөг нөлөөлөл	7
3.5	Хог хаягдлын нөлөөлөл	7
4	2025 оны байгаль орчныг хамгаалах төлөвлөгөөний гол зорилт, хамрах хүрээ	8
5	Сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөө	9
6	Нөхөн сэргээлтийн төлөвлөгөө	10
7	Биологийн олон янз байдлыг дүйцүүлэн хамгаалах арга хэмжээний төлөвлөгөө	10
8	Нүүлгэн шилжүүлэх, нөхөн олговор олгох арга хэмжээний төлөвлөгөө	10
9	Түүх, соёлын өвийг хамгаалах арга хэмжээний төлөвлөгөө	10
10	Осол, эрсдлийн менежментийн төлөвлөгөө	11
11	Хог хаягдлын менежментийн төлөвлөгөө	11
12	Орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөр	12
13	Удирдлага зохион байгуулалтын төлөвлөгөө	12
14	Биелэлтийг нөлөөллийн бүсийн оршин суугчдад тайлагнах төлөвлөгөө	13
15	Тэрбум мод хөтөлбөрийн мод тарих төлөвлөгөө	13
	Тухайн жилийн байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний хавсралт	15
	ХАВСРАЛТ : Аж ахуйн нэгжийн гэрчилгээ	15
	Тусгай зөвшөөрлийн гэрчилгээ	16
	Өмнөх онд ашиглалт эхлээгүй, үйл ажиллагаа явуулаагүй тухай тодорхойлолт	17
	2024 онд улын ажлын төлөвлөгөөний Х тайлан илгээсэн цахим дэлгэцийн зураг	17

1 Төслийн товч танилцуулга

Төслийн нэр:	Овоотын коксжих нүүрс дараах төслүүдийг хамрана : (i) Овоотын чулуун нүүрсний ордыг ил аргаар ашиглах; (ii) Овоотын ордыг түшиглэн барих нүүрс баяжуулах үйлдвэр (НБҮ) Дээрх хоёр төслийн бүтээн байгуулалт ашиглалтын MV-017098 тоот лицензийн зааг дотор явагдах бөгөөд бүтээн байгуулалтын ажил хараахан эхлээгүй байна.
Төсөл хэрэгжүүлэгч:	Хургатай хайрхан ХХК
Төсөл хэрэгжүүлэгчийн хаяг:	Улаанбаатар хот-15170, Чингэлтэй дүүрэг-1-р хороо, Бага тойруу-17, Жи жи цамхаг 9-р давхар
Улсын бүртгэлийн дугаар:	9019053077
Регистрийн дугаар:	5104424

Овоотын нүүрсний уурхайн ашиглалтын MV-017098 тоот лицензийн талбайд явагдах чулуун нүүрсний ордыг ил аргаар ашиглах төслийн БОННУ 2022 оны 11 дүгээр сард батлагдсан. (Тайлангийн дугаар: 2019/Б-008)

Мөн Овоотын нүүрсний уурхайн ашиглалтын MV-017098 тоот лицензийн талбайд байгуулагдах Овоотын ордыг түшиглэн барих нүүрс баяжуулах үйлдвэр (НБҮ)-ийн БОННУ 2024 оны 4 дүгээр сард батлагдсан (Тайлангийн дугаар 20123/СН-42).

Энэхүү Овоотын коксжих нүүрсний төслийн 2025 оны Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөг Овоотын нүүрсний уурхай болон Овоотын нүүрс баяжуулах үйлдвэрт тавигдах шаардлагуудыг биелүүлэх зорилгоор бэлтгэсэн бөгөөд нийтлэг болзошгүй нөлөөлөл, мониторингийн арга хэмжээг 2024 онд батлагдсантай уялдуулан тодорхойлсон болно.

Уг байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөг дээрх батлагдсан БОННУ тайлангийн дагуу, Байгаль Орчин Аялал Жуулчлалын Сайдын 2019 оны 10-р сарын 29-ний өдрийн А/618 тоот тушаалаар батлагдсан “Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөө боловсруулах, хянан батлах, тайлагнах журам”-ыг баримтлан компаний тогтвортой хөгжлийн бодлогыг хэрэгжүүлэх, сум орон нутгийн холбогдох боловсон хүчин, эрх бүхий албан тушаалтнууд хоорондын ойлголцол холбоог хөгжүүлэх тус тус зорилготойгоор боловсруулав.

1.1 Төслийн ерөнхий төлөвлөгөө

Овоотын коксжих нүүрсний төсөл нь MV-017098 тоот ашиглалтын лицензийн талбайн хүрээнд жилд ойролцоогоор 1.5 сая тонн түүхий нүүрсийг ил уурхайн аргаар олборлож, уг нүүрсийг газар дээр нь боловсруулан 1.2 сая тонн орчим угаасан коксжих нүүрсийг борлуулахаар төлөвлөж байна.

Өмнөх төлөвлөсөн үйл ажиллагаандаа орон нутгийн иргэдээс ирүүлсэн санал хүсэлтүүдийг тусган компаний бодлого, журамд нэмэлт өөрчлөлт оруулсан. Төлөвлөсөн үйл ажиллагааны цар хүрээ өмнөхөөс багассан бөгөөд байгаль орчинд учирч болзошгүй нөлөөллөөс урьдчилан сэргийлэх, мөн хязгаарлах үүднээс төлөвлөсөн ажлын систем болон туслах дэд бүтцийг шинэчилсэн.

Овоотын нүүрсний уурхай болон Овоотын нүүрс баяжуулах үйлдвэрийн барилга угсралтын ажлыг дэлхийн жишигт нийцүүлэн, Монгол Улсын хууль, тогтоомжийн шаардлагыг хангахаас гадна илүү чанартай гүйцэтгэхээр төлөвлөж байна.

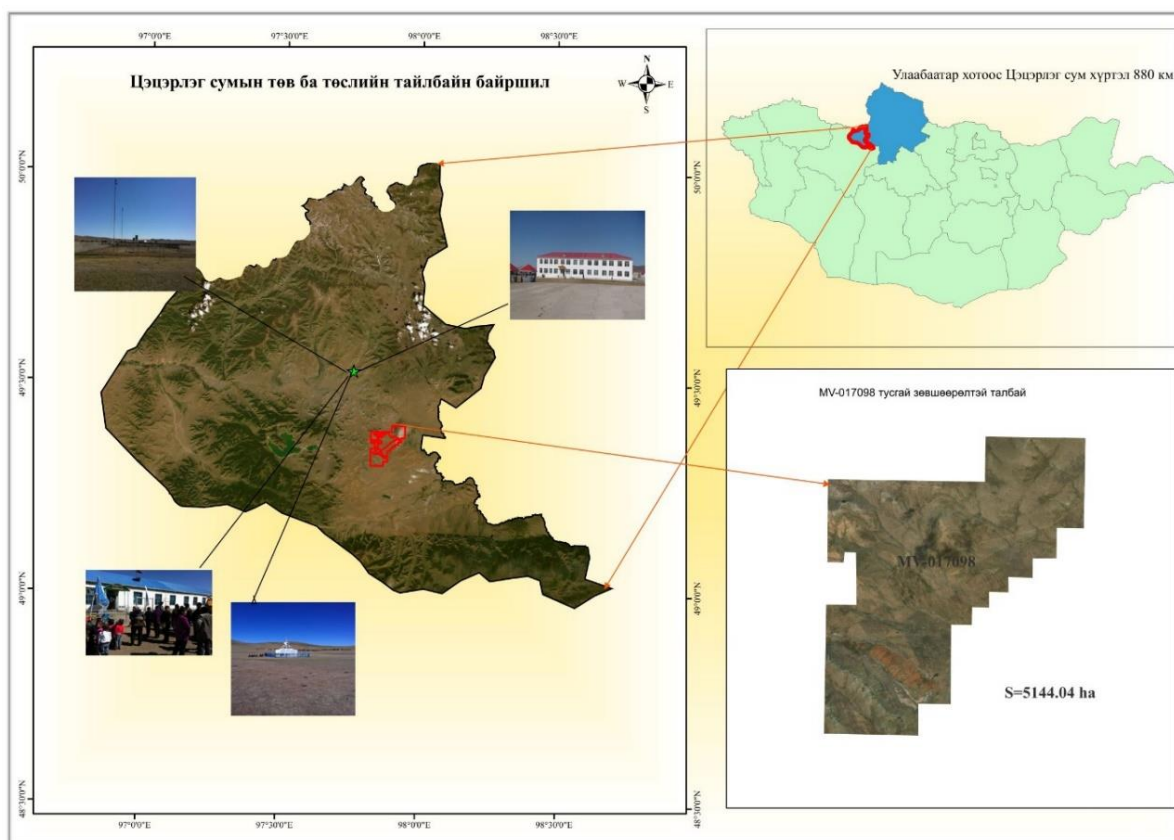
1.2 Төслийн 2025 оны төлөвлөгөө, хамрах хүрээ

Овоотын коксжих нүүрсний төсөл нь 2024 онд олборлолт, боловсруулалттай холбоотой ямар нэгэн барилга байгууламж, ашиглалтын ажил хийгдээгүй бөгөөд 2025 онд ашиглалтад орохгүй байх төлөвтэй байна. MV-017098 ашиглалтын тусгай зөвшөөрлийн хүрээнд одоогоор зөвхөн жижиг түр кемп байгаа бөгөөд зөвхөн байгаль орчны хяналт, олон нийттэй харилцах болон мэдээлэл түгээх зэрэг үйл ажиллагаа явуулж байна.

Хургатай Хайрхан ХХК нь 2024 оны хугацаанд Овоотын коксжих нүүрсний төслийн бүтээн байгуулалттай холбоотой төлөвлөгөө, зөвшөөрлүүдийг (дагалдах дэд бүтэцтэй холбоотой), төслийн бүтээн байгуулалтыг дэмжих санхүүжилтийг босгох, дэд бүтцийн бүтээн байгуулалтыг эхлүүлэх боломжийг бүрдүүлэх зорилгоор барилгын гэрээ хэлэлцээр хийхээр ажиллаж байна. Талбай дээрх барилгын ажил 2025 оны төгсгөл хүртэл эхлэх боломжгүй.

1.3 Төслийн талбай

Ашиглалтын тусгай зөвшөөрлийн байршил нь Хөвсгөл аймгийн Цэцэрлэг сумын төв Халбангаас урд зүгт 22 км, Могойн голын нүүрсний уурхайн зүүн талд (Зураг 1) байрладаг.

Зураг 1: Төслийн байршил

2 Төслийн талбайн байгаль орчин, нийгэм эдийн засгийн төлөв байдлын хураангуй

2.1 Байгаль орчин

2.1.1 Уур амьсгал

Төслийн талбай нь уур амьсгалын мужлалаар Хангайн уулархаг бүсийн чийглэгдүү хүйтэвтэр зунтай, хахир хүйтэн өвөлтэй, хүйтэн салхи ихтэй мужид хамаарна. Нарны нийлбэр цацраг 1200 кВт цаг/м² буюу нийлбэр цацрагаар Монгол орны хамгийн бага бүсэд оршдог.

Цэцэрлэг сумын агаарын дундаж температурын хэлбэлзэл 38 жилийн дунджаар:

- хаврын улиралд -14.1°C-аас +6.6°C,
- зуны улиралд +6.6°C-аас +5.6°C,
- намрын улиралд +5.6°C-аас -16°C,
- өвлийн улиралд -16°C-аас -14.1°C.

Жилийн хамгийн дулаан сар нь VII сар бөгөөд 38 жилийн дунджаар VII сарын дундаж температур 14.6°C байна. Хамгийн хүйтэн сар нь I сар бөгөөд дунджаар -27.8°C байдаг байна.

Төслийн талбайн ойр орчмын сүүлийн 38 жилийн хур тунадасны нийлбэр дундаж үзүүлэлтээр:

- Дулааны саруудаас
 - хамгийн их хур тунадастай нь 7 сар, 69 мм хур тунадас орсон байсан бол
 - хамгийн бага хур тунадастай нь 5 сар, 13.5 мм хур тунадас орсон.
- Хүйтний саруудаас
 - хамгийн их хур тунадастай нь 10 сар,
 - хамгийн бага нь 1 сар байна.

Цэцэрлэг сумын хэмжээнд 1984-2021 оны хур тунадасны жилийн нийлбэрийн өөрчлөлт нь:

- 2002 онд бусад жилүүдтэй харьцуулахад бага хур тунадастай жил байж жилийн хур тунадасны нийлбэр 121.1 мм байсан байна.
- 2016 онд хамгийн их хур тунадастай, жилийн хур тунадасны нийлбэр 426.3 мм хүрсэн байна.

2.1.2 Агаар орчин

Төслийн талбай одоогийн байдлаар эзлүүд, агаарын чанар бага зэрэг хэлбэлзэлтэй байна. Учир нь төслийн талбайн баруун хойно байрлалтай Могойн голын уурхайгаас салхины аясаар тоосжилт үе үе ажиглагдана. Мөн тус Могойн голын уурхайн шороон замын дагуух машин тээврээс бага зэрэг тоосжилт ажиглагддаг байна.

2.1.3 Усан орчин

Төслийн талбайд гадаргын ус байхгүй. Гол, мөрний урсац бүрэлдэх эх, усны сан бүхий газрын хамгаалалтын бүс, ойн сан бүхий газартай давхцалгүй юм. Монгол орны гидрогеологийн мужлалаар Увс нуурын түр зуурын элбэг тэжээгдэлтэй мужид багтах бөгөөд сав газрын хувьд Увс нуур, Тэсийн голын сав газарт багтдаг.

2.1.4 Газрын гадарга, хөрсөн бүрхэвч

Төслийн талбай нь тэгшэвтэр болон нугачаат уудам хөндий, тал газрын хэв шинжтэй бөгөөд хөрс нь хөндийн шавранцар хүрэн хөрстэй, чулуурхаг хар хүрэн хөрс зонхилно. Уг талбай нь анх 1984 онд Атрын 2 дугаар аяны газар тариалангийн талбайн дунд оршино. Талбайн хөрсний үржил шимт байдал тухайн үеийн тариалалтын дараах зохих уриншуулалт, хамгаалалт хийгдээгүйгээс элэгдэлд орж, үржил шимээ алдсан бөгөөд атаржсан талбай юм.

2.1.5 Ургамлын нөмрөг

Төслийн талбайн ургамалжилт нь уулын хээрийн ургамал зонхилох бөгөөд атрын аяны хүрээнд бий болсон газар тариалангийн зориулалтаар ашиглаж байсан, атаршсан талбай байна. Талбайн ойр орчим 9 овгийн 19 зүйлийн ургамал зонхилон ургаж байна.

2.1.6 Амьтны аймаг

Төслийн талбай нь тал-хээр нутагт хамаарах бөгөөд төслийн талбайн бүх хэсэгт цайвар үлийч буюу үлийн цагаан оготно их хэмжээний үлий үүсгэн тархсан нь түүгээр хооллон амьдардаг махчин шувууд болон мах идэшт жижиг амьтад элбэг тархах нөхцлийг бүрдүүлжээ. Төслийн талбай болон түүний орчимд тохиолдох боломжтой зүйлүүд нь нийт 5 баг, 10 овогт хамаарах 14 зүйлийн хөхтөн, 1 салбар баг, 2 овогт хамаарах 4 зүйлийн мөлхөгч, 1 баг, 1 овогт хамаарах 1 зүйл хоёр нутагтан, 5 багт хамаарах 16 зүйл шувууг хээрийн судалгааны явцад болон бүс нутгийн Улаан дансны цувралууд, Монгол орны хөхтөн амьтан таних гарын авлага (2014) зэрэг бүтээлийг шүүж тоймлон авч үзсэн.

2.2 Нийгэм, эдийн засаг

2.2.1 Хөдөө аж ахуй

Нутгийн иргэд уламжлалт бэлчээрийн мал аж ахуй голчлон эрхэлдэг ба газар тариалан эрхэлдэггүй. 1980-аад оны Атрын аяны хүрээнд хагалж байсан атаржсан талбай тус газарт үлдсэн бөгөөд түүнээс хойш уг талбай нь ашиглагдахгүйгээр атаршиж, байгалийн үндсэн хэв шинжээ алдсан байна. Энэхүү атаржсан талбай нь Хургатай Хайрхан ХХК-ийн тусгай зөвшөөрлийн талбайн 1000 орчим га талбайг эзэлдэг.

Бид Тогтвортой Хөгжлийн зорилтын хүрээнд орон нутгийн мал аж ахуйг дэмжиж, тухайн ашиглагдахгүй атаржсан талбайн зарим хэсгийг дахин сэргээж, төслийн талбайгаас зүүн тийш бага хэмжээний талбайд (200 га) ногоон тэжээл тариалах, хураах ажлыг амжилттай хэрэгжүүлж, орон нутгийн иргэдэд ногоон тэжээл тарьж болохыг харуулхын зэрэгцээ, сонирхсон иргэдэд зааж сурган, амьжиргаанд нь бага боловч хувь нэмрээ оруулсаар байна.

Мөн орон нутгаас худалдан авах боломжит бараа бүтээгдэхүүнээ худалдан авдаг бөгөөд, тэр дундаа мах, сүү, сүүн бүтээгдэхүүн нийлүүлэх чиглэлд хамтран ажилладаг.

2.2.2 Уул уурхай

Төслийн талбайн баруун талд залган “Могойн гол” ХК-ийн нүүрсний уурхай байрладаг бөгөөд үйл ажиллагаагаа 1971 оноос хойш явуулж байна. Монгол улсын Засгийн газрын Өмч хувьчиллын комиссын 1994 оны 11 дүгээр сарын 3-ны өдрийн 35 дугаар тогтоолоор төрийн өмч давамгайлсан "Могойн гол" хувьцаат компани болгон өөрчлөн зохион байгуулагдан үйл ажиллагаагаа явуулж байна.

2.2.3 Бусад

Цэцэрлэг сум нь Монгол орны баруун хойд хилийн бүсэд, ОХУ-тай хиллэдэг бөгөөд Улаанбаатар хотоос хамгийн алслагдсан сумдын нэг юм. Энэ суманд дэд бүтэц, зам харилцаа сул хөгжсөн, үйлчилгээ, үйлдвэржилт хараахан хөгжөөгүй, хөдөлмөр эрхлэлт, ажлын байр дутмаг газар байдаг.

3 Гол ба болзошгүй сөрөг нөлөөллийн товч тодорхойлолт

Одоогоор төслийн талбайд аливаа барилга байгууламжын ажил эхлээгүй байгаа бөгөөд 2025 онд үйл ажиллагаа явуулахгүй юм. Харин төслийн талбайд үйл ажиллагаа эхлэхээс өмнөх бэлтгэл ажил, түр ажилчдын байрлах кемп буюу 8ш гэр байрлуулсан.

3.1 Агаарт үзүүлж болзошгүй нөлөөлөл

Агаарын чанарт нөлөөлж болзошгүй дараах нөлөөллүүд байна. Үүнд:

- Овоотын түр кемпийн гэрүүдийн галлагаанаас бага хэмжээний тоосжилт үүсэх.
- Хөрсний геотехникийн судалгааны ажлаас түр зуурын, бага хэмжээний тоосжилт үүсэх.

3.2 Усанд үзүүлж болзошгүй сөрөг нөлөөлөл

Гадаргын ба гүний усанд үзүүлж болзошгүй дараах сөрөг нөлөөллүүд байна. Үүнд:

- Кемпийн үйл ажиллагаанаас газрын гадарга болон гүний усанд сөрөг нөлөөлөл үүсгэхгүй.

3.3 Ургамал, амьтанд үзүүлж болзошгүй сөрөг нөлөөлөл

Ургамал, амьтанд үзүүлж болзошгүй дараах сөрөг нөлөөллүүд байна. Үүнд:

- Түр кемпийн үйл ажиллагаанаас орчны ургамал амьтанд сөрөг нөлөөлөл үүсгэхгүй.

3.4 Хөрс, газрын хэвлийд үзүүлж болзошгүй сөрөг нөлөөлөл

Хөрс, газрын хэвлийд үзүүлж болзошгүй дараах сөрөг нөлөөллүүд байна. Үүнд:

- Төслийн үйл ажиллагаа эхлээгүй, газар хөндөхгүй тул хөрс, газрын хэвлийд сөрөг нөлөөлөл үүсэхгүй.
- Барилга, байгууламжын суурийн хөрсний хэв шинжийг судлах ажлын хүрээнд бага хэмжээний өнгөн хөрс хуулах ажил хийгдэх тул компанийн газар хөндөх дотоод журмаар зохицуулан, хамгаалах болон сэргийлэх арга хэмжээ авна.
- Автомашины тос тосолгооны материалын асгаралт бага зэрэг гарч болзошгүй тул асгаралтаас сэргийлэх арга хэмжээ авах

3.5 Хог хаягдлын нөлөөлөл

Дараах хог хаягдал үүснэ:

- Кемпийн үйл ажиллагаанаас бага хэмжээний шингэн хаягдал үүснэ (саарал ус, бохир ус г.м)
- Кемпийн үйл ажиллагаанаас ахуйн хатуу хог хаягдал үүснэ (хоолны хаягдал, сав баглаа, г.м)

4 2025 оны байгаль орчныг хамгаалах төлөвлөгөөний гол зорилт, хамрах хүрээ

Энэхүү байгаль орчныг хамгаалах төлөвлөгөөг Байгаль Орчин Аялал Жуулчлалын Сайдын 2019 оны 10-р сарын 29-ний өдрийн А/618 тоот тушаалаар батлагдсан “Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөө боловсруулах, хянан батлах, тайлагнах журам”-д заагдсан бүтэц, агуулга, аргачлалын дагуу боловсруулав.

Энэхүү төлөвлөгөөний гол зорилго нь үйл ажиллагааны өмнөх байгаль орчныг хамгаалах, зүй зохистой ашиглах суурь бэлтгэлийг хангах, төсөл хэрэгжих орчинд үүсч болзошгүй сөрөг үр нөлөөллийг олж илрүүлэх, түүнээс урьдчилан сэргийлэх, байгаль орчныг хамгаалах талаар авч хэрэгжүүлж байгаа арга хэмжээнүүд үр дүнтэй байгаа эсэхийг тогтооход оршино.

Байгаль орчныг хамгаалах төлөвлөгөөний нийт зардал **23,299,050** төгрөг болох бөгөөд зардлын хураангуйг доорх хүснэгтэд үзүүлэв.

Хүснэгт 1. Байгаль орчны хамгаалах төлөвлөгөөний зардлын хураангуй / төгрөг /

Бүлгийн №	Хамгааллын арга хэмжээ	Нийт
5	Сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөө	400,000
6	Нөхөн сэргээлтийн төлөвлөгөө	0
7	Биологийн олон янз байдлыг дүйцүүлэн хамгаалах	0
8	Нүүлгэн шилжүүлэх, нөхөн олговор олгох төлөвлөгөө	0
9	Түүх соёлын өвийг хамгаалах төлөвлөгөө	0
10	Осол эрсдлийн менежментийн төлөвлөгөө	176,000
11	Хог хаягдлын менежментийн төлөвлөгөө	50,000
12	Орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөр	2,550,000
13	Удирдлага зохион байгуулалтын төлөвлөгөө	1,500,000
14	Биелэлтийг нөлөөллийн бүсийн оршин суугчдад тайлагнах төлөвлөгөө	0
15	Тэрбум мод хөтөлбөрийн хүрээнд мод тарих төлөвлөгөө	18,623,050
Байгаль орчныг хамгаалах төлөвлөгөөний нийт зардал		23,299,050

5 Сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөө

№	Гол болон болзошгүй сөрөг нөлөөллүүд	Сөрөг нөлөөллийг арилгах, бууруулах арга хэмжээ	Сөрөг нөлөөллийн хамрах хүрээ	Хэмжих нэгж	Нэгжийн зардал (төг)	Тоо хэмжээ	Нийт зардал (төг)	Хэрэгжүүлэх хугацаа, давтамж	Баримтлах эрх зүйн баримт бичиг
1	2	3	4	5	6	7	8	9	
1	Агаарын чанар	Төслийн баяжуулах үйлдвэрийн онцлогт тохируулан сэргээгдэх эрчим хүчийг цахилгаан хангамжид ашиглах боломж бололцоог судлах, нэвтрүүлэх	Мониторингийн хяналтын цэгүүдэд	удаа	Хяналт мониторингийн хэсэгт тусгав	3	-	2025 онд	Агаарын тухай хууль Дотоод журам
		<ul style="list-style-type: none"> Агаарын чанарын дотоод бодлого, журмыг боловсруулах 	Баяжуулах үйлдвэрийн талбай	удаа	Байгаль орчны дотоод журмаар зохицуулагдана	1	-	2025 онд	
2	Гадаргын ба газрын доорхи усны нөөц	<ul style="list-style-type: none"> Түр кемпийн үйл ажиллагаанд усны зөв зохистой, үр ашигтай хэрэглээг төлөвшүүлэх зорилгоор кемпийн дотоод журамд оруулах. 	Түр кемп, талбай	Удаа	Байгаль орчны дотоод журмаар зохицуулагдана	Тогтмол	-	Тогтмол	MNS 900:2010 MNS 4943:2011 MNS 5668:2006
		<ul style="list-style-type: none"> Зөвшөөрөгдсөн ашиглах усны эх үүсвэрт зуны дулаан улиралд усны тоолуур суурьлуулж, ашиглалтын зохимжтой инженерчлэл, зурагллын дагуу, өвлийн цагт битүүмжлэл хийж, тогтмол арчилгаагаар хангах 	Зөвшөөрөгдсөн усны эх үүсвэр	Удаа	200,000	Тогтмол	200,000	2025 онд	Усны тухай хууль 30.1.4
		<ul style="list-style-type: none"> Ашиглах усны хэмжээг нарийн тооцож, ашиглах усны төлбөрийг орон нутгийн холбогдох байгууллагын дансанд төвлөрүүлнэ 	Зөвшөөрөгдсөн усны эх үүсвэр	ш	200,000	-	200,000	2025 онд	МУ ЗГ тогтоол № 326 Усны нөөц ашигласны төлбөр
3	Хөрсөн бүрхэвч	<ul style="list-style-type: none"> Овоотын түр кемпд ирж очих автомашины хөдөлгөөнийг тогтмол маршрутаар зохицуулах журмаар зохицуулах 	Кемп	Удаа	Байгаль орчны дотоод журмаар зохицуулагдана	Тогтмол	-	Тогтмол	MNS 5916:2008 MNS 5850:2008 Хөрсний чанар. Хөрс бохирдуулагч бодис, элементүүдийн зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээ
		<ul style="list-style-type: none"> Хөрс саармагжуулах талбай 	Кемп	Ш	-	-	-	-	
		<ul style="list-style-type: none"> Шаардлагагүй газар хөндөхөөс сэргийлэх, шимт хөрсний овоолго, газар хөндөх журмаар зохицуулна 	Кемп	ш	Дотоод зардалд	1	Дотоод зардалд	Дотоод зардалд	
	Нийт				400,000				

6 Нөхөн сэргээлтийн төлөвлөгөө

2025 онд барилга байгууламжын ажил хийгдэхгүй бөгөөд аливаа том хэмжээний газар хөндөх үйл ажиллагаа талбайн хүрээнд хийгдэхгүй. Бэлтгэл ажлын хүрээнд судалгааны бага хэмжээний хөрс хуулах ажлыг компанийн дотоод газар хөндөх, нөхөн сэргээх журмыг мөрдлөг болгон хийнэ.

7 Биологийн олон янз байдлыг дүйцүүлэн хамгаалах арга хэмжээний төлөвлөгөө

Тайлант онд барилга байгууламжын ажил хийгдэхгүй бөгөөд аливаа том хэмжээний газар хөндөх үйл ажиллагаа талбайн хүрээнд хийгдэхгүй.

8 Нүүлгэн шилжүүлэх, нөхөн олговор олгох арга хэмжээний төлөвлөгөө

Төслийн барилга байгууламжын үйл ажиллагаа 2025 онд явагдахгүй ба зөвхөн хөрсний судалгаа, бэлтгэл ажлууд хийгдэх учраас аливаа сөрөг нөлөөлөл үүсэхгүй. Мөн орон нутгийн нөлөөллийн бүсийн айлуудтай холбоо харилцаагаа бататган, хэвийн үргэлжлүүлнэ.

9 Түүх, соёлын өвийг хамгаалах арга хэмжээний төлөвлөгөө

Археологи, палеонтологийн судалгааны ажлын 2011, 2012 онд хийгдсэн тайлангийн үр дүнд төслийн талбайд соёлын ач холбогдол бүхий зүйл илрээгүй.

Ажилчдад соёлын өвийн талаарх мэдлэг олгох зааварчилгаанаас гадна “олдвор” олж илрүүлсэн тохиолдолд “санамсаргүй олдвор”-ын журмаар хамгаалах арга хэмжээ авна.

№	Нөлөөлд өртөх түүх, соёлын өв	Хамгаалах арга хэмжээ	Арга хэмжээний цар, хэмжээ	Тоо хэмжээ	Нэгжийн зардал (төг)	Нийт зардал (төг)	Хэрэгжүүлэх хугацаа ба давтамж	Баримтлах эрх зүйн баримт бичиг
	1	2	3	4	5	6	7	8
1	Археологийн дурсгал	Соёлын өвийг хамгаалах тухай хуулийн заалт, шаардлагуудыг хэрхэн биелүүлэх талаар ажилчдад зааварчилгаа өгөх	Компаний ажилчид, гэрээт ажилчид	1	1	-	Дотоод үйл ажиллагааны зардал тусгасан	Соёлын өвийг хамгаалах тухай хуулийн 23.1
2	Палеонтологийн дурсгал							Боловсрол, соёл, шинжлэх ухааны сайдын тушаал № 141
	Нийт					-	0	

10 Осол, эрсдлийн менежментийн төлөвлөгөө

Төслийн үндсэн үйл ажиллагаа барилга байгууламжын ажил хийгдэхгүй бөгөөд аливаа үйл ажиллагаа талбайн хүрээнд хийгдэхгүй.

№	Болзошгүй аюул, осол, сөрөг нөлөөлөл	Урьдчилан сэргийлэх, хамгаалах арга хэмжээ	Арга хэмжээний цар, хэмжээ	Тоо хэмжээ	Нэгжийн зардал, төг	Нийт зардал, төг	Хэрэгжүүлэх хугацаа ба давтамж	Баримтлах эрх зүйн баримт бичиг
	1	2	3	4	5	6	7	8
1	Гал түймрийн аюул эрсдэл	Уурхайн түр кэмпэд байгаа галын хоруудыг сэлбэн бүрэн бүтэн байдлыг хангах	кэмп	2	88,000	176,000	2025	Галын аюулгүй байдлын тухай хууль 17.2.6
	Нийт					176,000		

11 Хог хаягдлын менежментийн төлөвлөгөө

Төслийн үйл ажиллагаанаас гарах бүхий л хог хаягдлыг Овоотын уурхайн одоогийн түр кемпийн үйл ажиллагааны хүрээнд ангилан ялгаж, хог хаягдлыг аль болох хамгийн бага гаргах, үүссэн хог хаягдлыг дахин боловсруулах оновчтой шийдлийг хэрэгжүүлэх, дахин шууд ашиглах зэргээр хог хаягдлын менежмент төлөвлөгөөний дагуу шийднэ. Харин Баяжуулах үйлдвэрийн барилга байгууламжын ажил хийгдэхгүй бөгөөд аливаа үйл ажиллагаа талбайн хүрээнд хийгдэхгүй.

№	Хог хаягдлын ангилал	Сөрөг нөлөөллийг арилгах, бууруулах арга хэмжээ	Сөрөг нөлөөллийн хамрах хүрээ	Хэмжих нэгж	Нэгж зардал (төг)	Тоо хэмжээ	Нийт зардал (төг)	Хэрэгжүүлэх хугацаа	Баримтлах эрх зүйн баримт бичиг
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
		Хог хаягдлын менежментийн төлөвлөгөө боловсруулж, хэрэгжүүлнэ.	Түр кемп	Дотоод зардлаар		1	-	2025 онд	Хог хаягдлын тухай хууль
		Цэцэрлэг сумын ЗДТГ-аас хог хаягдлын гэрээ байгуулж, уурхайн үйл ажиллагаанаас үүсэх хог хаягдлыг булж зайлуулна.	Түр кемп	удаа	50,000	1	50,000	2025 онд	Хог хаягдлын тухай хууль
1	Ахуйн	Хог хаягдлыг ангилан ялгаж, дахин ашиглах боломжтой хаягдлыг боловсруулах, дахин ашиглах боломжгүй хог хаягдлыг тогтоосон хугацаанд зохих журмын дагуу тээвэрлэх ажлыг хэрэгжүүлж ажиллана.	түр кемп	БОХТ-ийн зааварчилгаатай хамтатган зохион байгуулах тул нэмэлт зардал гарахгүй				2025	Хог хаягдлын тухай хууль 2017-05-12 Шинэчилсэн найруулга
		Хог хаягдлын менежмент, талбайн үзлэгийг өдөр тутамд зохион байгуулж хяналт тавих	түр кемп					Жилийн турш	
3	Аюултай	Төслийн талбайд аливаа аюултай химийн бодис ашиглахгүй	түр кемп	-	-	-	-	-	
	Нийт						50,000		

12 Орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөр

Орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөр нь БОННУ 2024 оны 4-р сард батлагдсантай холбоотойгоор тухайн жилийн адаг үеэс батлуулж байгаа тул 2025 оны хяналт шинжилгээний боломжит хугацаа ба давтамжыг төлөвлөж тусгасан болно.

№	Хяналт шинжилгээ хийх үзүүлэлтүүд	Хяналтын цэгийн байршил	Хугацаа ба давтамж	Давтамжын тоо	Нэгжийн зардал, төг	Нийт зардал, төг	Тайлбар	Баримтлах стандарт, арга, аргачлал
	1	2	3	4	5	6	7	8
1	Агаарын чанар							
	Агаарын чанар, дуу чимээний дотоод шинжилгээ	Агаарын чанарын Хяналтын цэг	удаа	2	250,000	750,000	Хяналт шинжилгээний байнгын хэмжилт, судалгаа	Агаарын тухай хууль MNS 4585:2016 Агаарын чанар. Техникийн ерөнхий шаардлага
	PM2.5, PM10, TSD, SO2, NO2,		удаа	2	150,000	450,000	Итгэмжлэгдсэн лабораториор хийлгэх	
	Агаарын чанарын хөндлөнгийн шинжилгээ		удаа	1	Д3	Д3	-	
2	Хөрсөн бүрхэвч							
	Хөрсний чанарын шинжилгээ Хөрсний элэгдэл эвдрэлийн нөхцөл, ялзмаг %, рН, давсжилт, чийгшилт, физик химийн шинж чанар, органик бодис, нийт азот, карбонат, Са, Mg, P2O5, K2O, хүнд металлын үзүүлэлтүүд	Хөрсний чанарын хяналтын цэг	ш	1	450,000	450,000	Итгэмжлэгдсэн лабораториор хийлгэх	MNS 5850: 2008 Хөрсний чанар. Хөрс бохирдуулагч бодис, элементүүдийн зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээ.
3	Усны чанар							
	Усны физик химийн шинж чанарын дэлгэрэнгүй шинжилгээ, хүнд металлын бохирдлын шинжилгээ хийх: Pb, Cr, Cd, Zn, Ni, Cu	Усны чанарын хяналтын цэгүүд	ш	2	450,000	900,000	Итгэмжлэгдсэн лабораториор хийлгэх	MNS0900:2016 хүрээлэн буй орчин.
	Нийт					2,550,000		

Д3-Дотоод зардал

13 Удирдлага зохион байгуулалтын төлөвлөгөө

№	Төлөвлөсөн арга хэмжээ	Урьдчилан тооцсон төсөв	Зохион байгуулах хугацааны тов	Хариуцсан албан тушаалтан	Зохион байгуулах алба	Тайлбар
1.	Нэгдсэн менежментийн тогтолцоо – Шаардлага, бүтэц, ач холбогдлыг танилцуулах сургалт (IMS: ISO 9001,14001, 45001)	1 удаа x 1,500,000	2025	Тогтвортой хөгжлийн газар (ТоХГ)	ТоХГ	Байгууллагын чанарын менежмент, Байгаль орчин, эрүүл ахуй, аюулгүй ажиллагаанд хэтийн үүсэх эрсдлийг олж илрүүлэх, бууруулах, арилгах арга хэмжээ
	Нийт	1,500,000				

14 Биелэлтийг нөлөөллийн бүсийн оршин суугчдад тайлагнах төлөвлөгөө

Тухайн жилийн байгаль орчныг хамгаалах төлөвлөгөөний биелэлтийг нөлөөллийн бүсийн оршин суугчдад дараах байдлаар тайлагнаж, танилцуулга хийхээр төлөвлөж байна:

№	БОХТ-ний биелэлтийг тайлагнахад оролцогч талууд	Тайлагнах хэлбэр	Мэдээллийн агуулга	Зохион байгуулах хугацааны тов	Тайлагнах зардал (төг)	Хариуцан зохион байгуулах албан тушаалтан/ажилтан	Зохион байгуулах газар
1	2	3	4	5	6	7	
1	Нөлөөллийн бүсийн айлууд	Биеэр болон цахим танилцуулна	Байгаль орчны арга хэмжээ Ажлын гүйцэтгэл	2025	Дотоод зардлаар	Компаний орон нутгийн мэдээллийн ажилтан	Нөлөөллийн бүсийн айлууд
2	Орон нутгийн засаг захиргаа	Биеэр болон цахим танилцуулна	Ажлын гүйцэтгэл	2025	Дотоод зардлаар	Компаний орон нутгийн мэдээллийн ажилтан	Сумын захиргаа
Нийт					Дотоод зардлаар		

15 “Тэрбум мод” хөтөлбөрийн мод тарих төлөвлөгөө

“Хургатай хайрхан” ХХК нь Монгол Улсын Ерөнхийлөгчийн санаачилсан “Тэрбум мод” аяныг дэмжин 10 сая мод тарих үүрэг хүлээж, энэхүү амлалтаа биелүүлэх зорилгоор төслийн харъяалагдах Хөвсгөл аймгийн Цэцэрлэг суманд мод үржүүлгийн газар байгуулж, үрээр болон харандаан суулгацаар төрөл бүрийн мод тарих туршилт хийж, шилжүүлэн суулгах суулгацыг үйлдвэрлэж байна. Энэхүү мод үржүүлгийн газарт 10 сая модны суулгацыг тарьж, бэлтгэх төлөвлөгөөтэй байгаа бөгөөд тарьсан моддыг Овоотын коксжих нүүрсний төслийн лицензийн талбайн ногоон байгууламж, нөхөн сэргээлтийн дараах талбайд болон төлөвлөж буй Төслийн талбайгаас Эрдэнэт хотын төмөр замын дэд бүтцийн байгууламж хүртэлх замын барилга байгууламж дагуу тарьж ургуулах зорилготой юм. Үүнд тус төслийн талбай дотор баригдах бусад дэд бүтцийн талбай ч мөн хамрагдах юм.

Түүнчлэн манай компани бүс нутгийн мод тарих ажлыг дэмжих чиглэлээр орон нутгийн засаг захиргааны байгууллага, БОУАӨЯ-тай нягт хамтран ажиллах хүсэлтэй байна.

Манай мод үржүүлгийн талбай нь үйл ажиллагааны цар хүрээний хувьд жижиг ба олон зүйлийн модны тарьц, суулгацуудыг тарьж ургуулах туршилт судалгааны талбай бөгөөд цаашид үйлдвэрлэлийг нэмэгдүүлхийн өмнөх туршилтын тарьц суулгацын талбай болно.

Мөн төслийн төлөвлөгөөнд тусгагдсан дэд бүтцүүдийн томоохон талбайд тарьц суулгацуудыг шилжүүлэн суулгах хараахан бэлэн болоогүй байгаа тул 2025 онд их хэмжээний суулгац тариалах төлөвгүй байна.

Манай мод үржүүлгийн газарт 2024 оны намрын тооллогоор 5000 гаруй суулгац ургаж байна.

Хүснэгт 2. Мод үржүүлгийн талбайд ургаж буй тарьц суулгац

№	Нэр	Латин нэршил	Ургаж буй орчин	Өндөр (см)	Нас (жил)	2024 оны намрын тоо (ш)
Үрээр						
1	Чацаргана	Hippophae rhamnoides	Хүлэмж	30-40	3	398
2	Агч	Acer ginnala	Хүлэмж	30-70	3	250
3	Нарс	Pinus silvestris	Хүлэмж	4 - 5	3	49
4	Хайлаас	Ulmus pumila	Ил талбай	5 - 30	3	3261
5	Шар хуайс	Caragana arborescens	Ил талбай	8 -50	3	938

Харандаан тарьц						
1	Улиас	Populus laurifolia	Ил талбай	150-180	3	150
					Нийт	5046

2025 онд ойролцоогоор 2000 хүртэлх суулгацыг шилжүүлэн суулгахаар төлөвлсөн. Үүний ихэнхийг ашиглалтын лицензийн талбай дах компаний хайгуулын кемпийн хашаатай талбайд тарина. Тус кемпийн салхин хамгаалалт болон хөрс хамгааллын зориулалтаар таригдах бөгөөд кемпийн ажилчид арчилгаа, усалгааг хийх боломж бүрдэх юм.

Хүснэгт 3. Шилжүүлэн суулгах модны мэдээлэл

№	Тарьц	Өндөр, см	Нас, жил	2024 оны намрын тоо (ш)	2025 онд тарих тоо (ш)
1	Хайлаас	5- 30	3	3261	1000
2	Шар хуайс	8-50	3	938	500
3	Агч	30-70	3	250	250
4	Чацаргана	30-40	3	398	250
					2000

2025 оны мод тарих ажлын төсөв

Материал	Нэгж	Тоо ширхэг	Нэгжийн үнэ	Нийт үнэ
Мод шилжүүлэн суулгах ажил гүйцэтгэх	ш	2000	9000	18,000,000
Түлш				
Хөрс, бууц зөөврийн ачаатай машин	л	21.6	4,250	91,800
Хөрс зөөлрүүлж, татах жижиг оврын экскаватор	л	50.0	4,250	212,500
Нүх ухах трактор	л	65.0	4,250	276,250
Усны машин	л/өдөр	10	4,250	42,500
Кемпийн зардал				
Сумын төвд - хүнс	Өдрийн хүнс	20	Д3	Д3
Кемпд хүнс	Өдөр	60	Д3	Д3
Тогооч	Өдөр	10	Д3	Д3
Цэвэрлэгч	Өдөр	10	Д3	Д3
Нийт зардал				18,623,050

Д3 – Дотоод зардал

Тухайн жилийн байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний хавсралт

ХАВСРАЛТ : Аж ахуйн нэгжийн гэрчилгээ

УБ-2	Монгол Улсын Засгийн газрын 2004 оны 20 дугаар тогтоолоор батлав.	
 МОНГОЛ УЛС УЛСЫН БҮРТГЭЛИЙН ГЭРЧИЛГЭЭ 0000093467		
2006.12.21 <i>/ Бүртгэсэн он, сар, өдөр /</i>	9019053077 <i>/ Улсын бүртгэлийн дугаар /</i>	
	5104424 <i>/ Регистрийн дугаар /</i>	
Хургатайхайрхан		Гадаадын хөрөнгө оруулалттай хязгаарлагдмал хариуцлагатай компани
<i>/ Хуулийн этгээдийн нэр, хариуцлагын хэлбэр /</i>		
Дүрэм <i>/ Үүсэн байгуулах баримт бичиг /</i>		
Тушаал <i>/ шийдвэрийн нэр /</i>	A-2488 <i>/ дугаар /</i>	2006.12.21 <i>/ он, сар, өдөр /</i>
4610 <i>/ код /</i>	Гадаад худалдаа <i>/ Үндсэн эрхлэх үйл ажиллагааны чиглэл /</i>	
0699 7490	Ашигт малтмалын ашиглалт 2042.08.10 хүртэл Ашигт малтмалын хайгуул хийх /2009.03.16-2016.03.16/	
	<i>/ Туслах эрхлэх үйл ажиллагааны чиглэл /</i>	
15.07.06~17.07.06 <i>/ хугацаа /</i>	1 <i>/ гишүүдийн тоо /</i>	424,541.50 <i>/ өөрийн хөрөнгийн хэмжээ, мянган төгрөгөөр /</i>
Улаанбаатар, Сүхбаатар, 1-р хороо, чингисийн өргөн чөлөө, Алтай цамхаг 3-р давхарт 302, Утас1: 70116828, Утас2: 70116826, Факс: <i>/ хуулийн этгээдийн албан ёсны хаяг /</i>		
		 Улсын бүртгэлийн ерөнхий газрын бүртгэлийн газар <i>/ Бүртгэсэн байгуулдагчийн нэр /</i> УХАБ44С: 5296722
Гэрчилгээг дөхин олгосон 2015 он 5 сар 4 өдөр		

Тусгай зөвшөөрлийн гэрчилгээ

АШИГТ МАЛТМАЛЫН ГАЗАР

АШИГТ МАЛТМАЛ АШИГЛААЛТЫН ТУСГАЙ
ЗӨВШӨӨРӨЛ

Дугаар *MV-017098*

Ашигт малтмалын тухай Монгол Улсын хуулийн 26 дугаар зүйлийг үндэслэн

Хөвсгөл аймаг /хот/-ийн
Цэцэрлэг сум /дүүрэг/-ын
Овоот нэртэй газарт орших
5758.70 гектар талбай бүхий уурхайн талбайд
хуульд заасан нөхцөл, шаардлагын дагуу ашигт малтмал ашиглахыг
зөвшөөрч улсын бүртгэлийн 9019053077 тоот гэрчилгээтэй
“Хургатайхайрхан” ХХК 1610 д
энэхүү тусгай зөвшөөрлийг 2042.08.10 дуустал
хугацаагаар олгов.

Тусгай зөвшөөрөл хавсралтгүй бол хүчингүй.

ГЕОЛОГИ, УУЛ УУРХАЙН КАДАСТРЫН
ХЭЛТСИЙН ДАРГА М.ЭНХТУЛГА

2012 оны 8 сарын 10 өдөр
Улаанбаатар хот

Өмнөх онд ашиглалт эхлээгүй, үйл ажиллагаа явуулаагүй тухай тодорхойлолт

ХӨВСГӨЛ АЙМГИЙН ЦЭЦЭРЛЭГ СУМЫН ЗАСАГ ДАРГА

Цэцэрлэг сум, Хөвсгөл аймаг. 67320
Цахим шуудан: Tsetserlegzdtg@khs.gov.mn
Цахим хуудас: <http://tsetserleg.khs.gov.mn>

2024.10.25 № 1/257
танай _____-ны № _____-т

БАЙГАЛЬ ОРЧИН, АЯЛАЛ ЖУУЛЧЛАЛЫН ЯАМНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ ҮНЭЛГЭЭ, АУДИТЫН ХЭЛТЭСТ

Тус сумын Ренчинжугнай багийн нутагт орших
“Хургатай хайрхан” ХХК нь 2024 онд ашигт малтмал
олборлох үйл ажиллагаа явуулаагүй нь үнэн болно.

Н.АНХБАЯР

675802184

2025 оны уулын ажлын төлөвлөгөөний Х тайлан илгээсэн цахим дэлгэцийн зураг

#	Регистр	Байгууллага	Үндсэн АТЗ	Нэмэлт АТЗ	ТЗ төрөл	АМ-ын төрөл	Он	Энгийн/Х	Төлөв	Үе шат	Илгээс
1	5104424	Хургатайхайрхан	MV-017098		Ашиглалтын тусгай зөвшөөрөл	Нүүрс (Чулуун)	2025	X	Илгээсэн	Хүлээн авах хэсэг	2024-11